

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЇХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Економічний розвиток регіонів України залежить від багатьох чинників, але формування інститутів сучасного ринку відіграє особливу роль. Інституційна складова регіонального економічного розвитку є найменш розвинутою, а оскільки загальносвітовою тенденцією є тенденція до значного розширення функцій регіону як у внутрішньоекономічному, так і зовнішньоекономічному просторі, розвиток інститутів на регіональному рівні має першочергове значення.

Закон про децентралізацію влади передбачає вирішення цієї проблеми, перш за все, на рівні національної економіки, але об'єктивно регіони мають стати активними повноправними учасниками і світогосподарських процесів. Для того, щоб сформувати сприятливе інвестиційне середовище в регіонах і перетворити їх на самостійних учасників усіх економічних процесів на всіх рівнях, необхідно проаналізувати їх сильні і слабкі сторони, їх потенціал і загрози.

В економічній літературі такий аналіз проведений, тому в нашій роботі ми скористаємося ним з метою виокремити напрями формування інститутів, які забезпечать економічний розвиток.

Таблиця 1

Система показників інвестиційної привабливості регіонів

Група	Показники
Демографічні показники	1. Частка населення регіону в загальній чисельності жителів країни 2. Співвідношення жителів міста і села 3. Частка працездатного населення, зайнятого у виробництві 4. Рівень кваліфікації працівників
Показники загальноекономічного розвитку	1. Частка регіону у ВВП та НД країни 2. Валовий регіональний продукт та його галузева структура 3. Обсяг промислової і сільськогосподарської продукції на душу населення 4. Рівень самозабезпеченості основними продуктами харчування 5. Середній рівень заробітної плати 6. Обсяг і динаміка капіталовкладень 7. Кількість підприємств 8. Частка збиткових підприємств
Розвиток інвестиційної інфраструктури	1. Обсяги виробництва основних видів будівельних матеріалів 2. Кількість будівельних підприємств 3. Обсяги виробництва енергетичних ресурсів 4. Густота залізничної мережі 5. Густота автомобільних шляхів
Розвиток ринкових відносин і комерційної структури	1. Частка приватних підприємств у загальній кількості 2. Кількість спільних підприємств з іноземними партнерами 3. Кількість банківських установ 4. Кількість мережевих структур та галузі, де вони розвиваються.
Рівень ризиків (криміногенних, економічних, екологічних)	1. Рівень економічної злочинності в розрахунку на 100 тис. жителів 2. Частка незавершених будівельних об'єктів у їх загальній кількості 3. Частка підприємств із шкідливими викидами, що перевищують гранично допустимі норми, в загальній кількості промислових підприємств 4. Середній радіаційний фон

Джерело: складено автором на основі [1-3].

У SWOT-аналізі сильні сторони відображають потенціал регіону, його внутрішні можливості, на основі яких розвиваються конкурентні переваги. Слабкі сторони – це,

перш за все, недостатньо ефективно використовувані ресурси, напрями економічної діяльності, що не сприяють або не відповідають спеціалізації регіону, для яких відсутні умови для їх ефективного розвитку. Можливості – це різного роду альтернативи, які можна використати для підвищення ефективності. До загроз відносяться ті процеси і явища, які не дають можливості ефективно використовувати наявний потенціал регіону.

SWOT-аналіз економічних районів, що був проведений В.Ф. Семеновим та Т.О. Проценко [1], надає можливість виокремити найбільш загальні сильні сторони, проблеми, загрози і можливість усіх регіонів України.

Для реалізації можливостей і усунення загроз усі регіони України потребують, перш за все відповідних інституціональних змін. В першу чергу це стосується формування сприятливого інвестиційного середовища [2-3]. Рівень інвестиційної привабливості регіонів можна оцінювати за допомогою системи показників, представлених в таблиці 1.

На основі демографічних показників вивчається потенційний обсяг споживчого попиту населення регіону, можливості залучення додаткової робочої сили в процес виробництва за умови здійснення нових інвестиційних проектів. Загальноекономічні показники надають можливість оцінити потенційну потребу в інвестиціях, визначити роль власних джерел інвестування і ємність внутрішнього регіонального ринку. Показники розвитку інвестиційної інфраструктури визначають можливості реалізації тих чи інших інвестиційних проектів. Рівень розвитку ринкових відносин і комерційної структури і відповідні показники показують умови здійснення інвестицій, можливості розвитку підприємницької діяльності. Оцінка рівня ризику за допомогою названих у таблиці показників надає можливість визначити ступінь безпеки інвестиційної діяльності, в тих чи інших регіонах, включаючи функціонування інститутів, що забезпечують ефективний економічний розвиток, підвищення їх конкурентоспроможності та рівня життя населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: Навч.посібник / В.Ф. Семенов, Т.О. Проценко/ За заг.ред. В.Ф. Семенова. – К.: «МП Леся», 2009. – 708 с.
2. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навч.посібник / Д.М.Стеченко. – К.: Вища школа, 2002. – 254 с.
3. Данилишин Б.М. Социально-экономические проблемы регионов: методология и практика/ Б.М.Данилишин. – Черкасы: СОПС НАН Украины, 2006. – 286 с.